

Geografisk fordeling af statslige arbejdspladser

- Har flytningerne haft en effekt?

Balance Danmark 2020

Viden. Analyse. Udvikling.

Degnemosen 1
8740 Brædstrup
www.balance-danmark.dk

Titel: Geografisk fordeling af statslige arbejdspladser

Kontakt:

Martin Ø. Carstensen, Chef for Politik og Kommunikation.

Tlf.: 23 71 00 43

E-mail: mac@balance-danmark.dk

Udgiver: Balance Danmark, november 2020

Forfattere: Carina Hallmann og Martin Ø. Carstensen

Forsidefoto: Det gamle rådhus i Nakskov, hvor NOTA nu er flyttet ind.

Balance Danmark er en partipolitisk uafhængig organisation, der kæmper for et Danmark i bedre balance.

Indhold

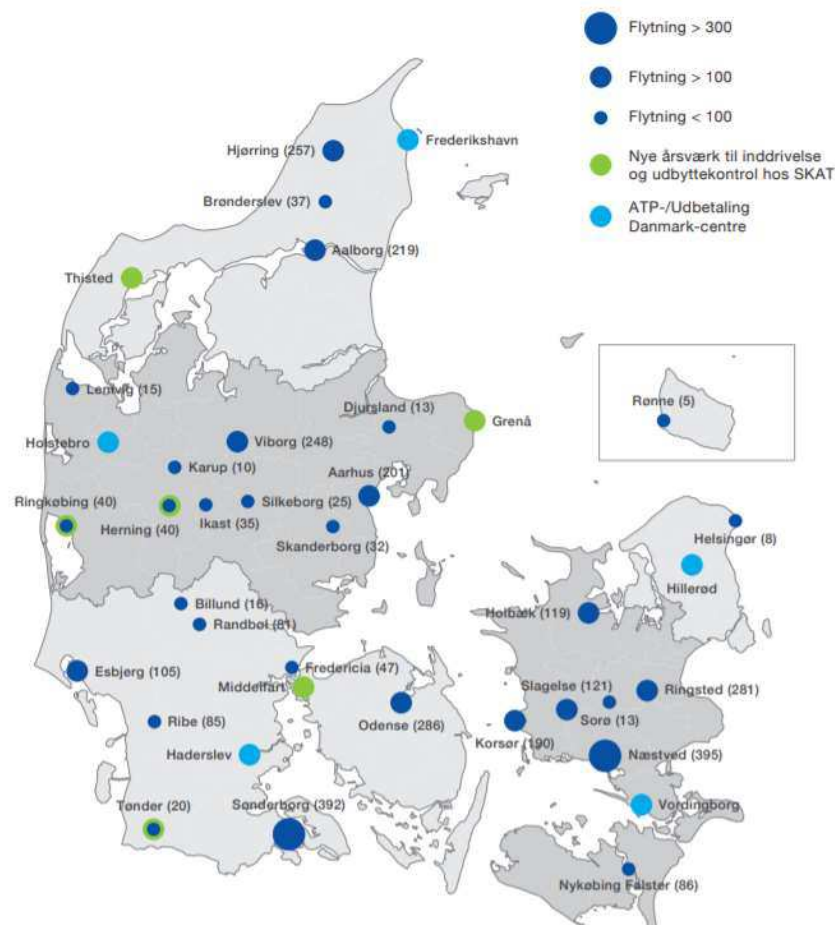
1. Indledning	4
1.1. Baggrund	5
1.2. Hovedkonklusioner.....	6
1.3. anbefalinger.....	7
2. Geografisk fordeling af statslige arbejdspladser i 2020	9
3. Udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser 2015-2020	12
4. Udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser 2008-2020	17
Bilag	22

1. Indledning

I denne analyse redegør vi for den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser i Danmark i 2020 og sammenligner med de tilsvarende tal fra 2015 og 2008. På den baggrund kan vi bl.a. konkludere, at selvom der er blevet flyttet ca. 5.000 statslige arbejdspladser fra hovedstaden til resten af Danmark mellem 2015 og 2020, kommer København og omegn i perioden ud med et plus på 669 statslige arbejdspladser.

Det betyder, at samtidig med danmarkshistoriens største samlede flytning af statslige arbejdspladser, foregår der en underliggende centralisering, der bare pumper nye statslige arbejdspladser ind i hovedstaden. Uden store politiske aftaler, uden mediernes interesse. Bare helt af sig selv. Og på trods af at et politisk flertal i Folketinget har som politik, at nye statslige arbejdspladser som udgangspunkt skal placeres uden for hovedstaden.

I dette indledende afsnit kan du læse om baggrunden for analysen, de overordnede konklusioner og Balance Danmarks politiske anbefalinger.

Den daværende V-regering fremlagde i 2015 en plan for flytning af ca. 3.900 statslige arbejdspladser fra hovedstaden til resten af Danmark. I 2018 fulgte yderligere en plan for flytning og etablering af ca. 4.000 statslige arbejdspladser.

1.1. Baggrund

I 2015 præsenterede den daværende Venstre-regering planen Bedre Balance I¹ for flytning af ca. 3.900 statslige arbejdspladser fra hovedstaden til resten af landet. Planen, som var den hidtil største samlede flytning af statslige arbejdspladser i danmarkshistorien, blev i 2018 fulgt op af Bedre Balance II². Her besluttede den daværende VLAK-regering, at yderligere knap 4.000 statslige arbejdspladser enten skulle flyttes fra hovedstaden til resten af landet eller etableres som nye arbejdspladser uden for hovedstaden.

Den seneste opgørelse over flytningen af statslige arbejdspladser viser, at der pr. april 2019 var etableret 5.540 ud af de i alt 7.900 planlagte arbejdspladser i byer uden for hovedstaden. I foråret 2019 var ca. 70 pct. af den samlede flytning således overstået. Ifølge implementeringsplanerne for Bedre Balance I og II skulle flytningerne være gennemført ved udgangen af 2020³. Den årlige statusopdatering på flytningen af de statslige arbejdspladser er forsinket i 2020 som følge af COVID-19. Finansminister Nicolai Wammen (S) har oplyst, at denne statusopdatering forventes offentliggjort senere i andet halvår 2020.

Balance Danmark har dog på trods af den manglende statusopdatering for 2020 på baggrund af implementeringsplanerne for Bedre Balance I og II og den seneste statusopdatering fra april 2019 beregnet, hvor mange statslige arbejdspladser der ca. er enten flyttet fra hovedstaden til resten af Danmark eller er blevet etableret som nye arbejdspladser uden for hovedstaden i 2020. Samtidig kan vi her se, hvor mange arbejdspladser der stadig mangler at blive flyttet eller etableret.

I 2. kvartal 2020 er ca. 5.000 statslige arbejdspladser flyttet fra hovedstaden til resten af Danmark som følge af 'Bedre Balance I og II'. Samtidig er ca. 1.700 statslige arbejdspladser blevet etableret som nye arbejdspladser uden for hovedstaden. Det betyder samtidig, at der endnu mangler at blive flyttet ca. 500 statslige arbejdspladser fra hovedstaden, ligesom der mangler at blive etableret ca. 700 nye statslige arbejdspladser uden for København.

På baggrund af de seneste tilgængelige tal for offentlig beskæftigelse redegør vi i denne analyse for den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser i Danmark i 2020 og sammenligner med de tilsvarende tal fra 2015 og 2008. Analysen bygger oven på en tidligere analyse foretaget af Balance Danmark i 2018⁴. For at basere analysen på den nyeste data og samtidig fastholde sammenlignelighedsgrundlaget på tværs af årstal baseres analysen på tal for 2. kvartal i både 2008, 2015 og 2020. Alle henvisninger til årstallene 2008, 2015 og 2020 i analysen referer således til 2. kvartal i indeværende år.

Analysen er lavet på baggrund af en særkørsel fra Danmarks Statistik over beskæftigede lønmodtagere i den statslige sektor fordelt på kommuner efter arbejdsstedsniveau⁵. Statslige arbejdspladser er i analysen opgjort som årsværk, dvs. samtlige antal timer på de enkelte job summeret op til fuldtidsbeskæftigede.

¹ <https://www.regeringen.dk/publikationer-og-aftaletekster/bedre-balance/>

² <https://fm.dk/udgivelser/2018/januar/bedre-balance-ii-statslige-arbejdspladser-taettere-paa-borgere-og-virksomheder/>

³ Dog med undtagelse af et halvt hundrede arbejdspladser. Finansministeriet (2019): "Fakta-ark. Status på Bedre Balance I og II".

⁴ balance-danmark.dk/wp-content/uploads/2019/05/Geografisk-fordeling-af-statslige-arbejdspladser.-Balance-Danmark.pdf

⁵ I tidligere analyser af den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser foretaget af Balance Danmark er opgørelsen desuden gjort på brancheniveau. Pga. ændrede regler vedr. grænse for diskretionering hos Danmarks Statistik har dette ikke været muligt i denne analyse.

1.2. Hovedkonklusioner

- **Den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser i Danmark i 2020 er skæv og til fordel for hovedstaden specifikt og bykommunerne generelt.**
  - Der var i alt 177.972 statslige arbejdspladser i Danmark i 2020. 48 pct. af disse ligger i hovedstadsområdet⁶, hvor 36 pct. af landets indbyggere bor.
  - I landsdelen Byen København er der 69 statslige arbejdspladser pr. 1.000 indbyggere, mens der i de resterende ti landsdele er 13-33 statslige arbejdspladser pr. 1.000 indbyggere.
  - I bykommunerne er der 41 statslige arbejdspladser pr. 1.000 indbyggere, mens der i mellem-, land- og yderkommunerne er 19-21 statslige arbejdspladser pr. 1.000 indbyggere.
- **Udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020 viser to modsatte tendenser: i) flytningen af statslige arbejdspladser har haft en positiv effekt på den geografiske balance, men ii) denne effekt er stort set neutraliseret af en underliggende centraliseringseffekt.**
  - I både Vest- og Sydsjælland samt Vestjylland er der etableret over 1.000 flere statslige arbejdspladser i perioden.
  - I København og omegn er der – på trods af flytningen af ca. 5.000 statslige arbejdspladser fra hovedstaden til resten af landet under Bedre Balance I og II – i alt 669 flere statslige arbejdspladser i 2020 sammenlignet med 2015.
  - Den geografiske balance mellem hovedstadsområdet og resten af landet er stort set uændret fra 2015 til 2020 med ca. 50 pct. af de statslige arbejdspladser placeret hvert sted.
- **Udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020 er stort set uændret mellem hovedstadsområdet og resten af landet, mens den er tiltaget mellem land og by.**
  - Hovedstadsområdet har oplevet en stigning på ca. 5.500 statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020. I samme periode har resten af landet oplevet en stigning på ca. 6.500 statslige arbejdspladser.
  - De fire store byområder, hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg, har samlet fået knap 12.000 flere statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020, mens resten af landet i samme periode blot har fået 234 flere arbejdspladser.
  - I yder- og landkommunerne har man i perioden 2008 til 2020 oplevet et fald i antallet af statslige arbejdspladser på henholdsvis 111 og 792 – det på trods af de tusindvis af arbejdspladser, områderne fik tildelt under Bedre Balance I og II.

⁶ 'Hovedstadsområdet' er betegnelsen for de 34 hovedstadskommuner, dvs. alle kommuner i Region Hovedstaden (minus Bornholm) + Roskilde, Lejre, Greve, Solrød, Køge og Stevn kommuner.

1.3. anbefalinger

I denne analyse dokumenterer vi, at selvom der er blevet flyttet ca. 5.000 statslige arbejdspladser fra hovedstaden til resten af Danmark mellem 2015 og 2020, kommer København og omegn i perioden ud med et plus på 669 statslige arbejdspladser. Det kan kun lade sig gøre, fordi der konstant foregår en underliggende centralisering, der pumper nye statslige arbejdspladser ind i hovedstaden. Det gælder både i forhold til arbejdspladser inden for offentlig administration, hvor nye styrelser, nye afdelinger og nye stillinger bliver oprettet. Det gælder også i forhold til arbejdspladser på de videregående uddannelsesinstitutioner, gymnasieskolerne etc.⁷ Tager Folketinget ikke et endeligt opgør med den underliggende centralisering, vil skævvridningen af Danmark blot fortsætte og dermed blive større og større.

Hovedstadens meningsdannere og politikere har – godt hjulpet på vej af flere lokale hovedstadsmedier – kørt en kampagne mod flytningen af statslige arbejdspladser, hvor man har latterliggjort idéen om, at staten skal arbejde i hele Danmark. Disse selvudnævnte eksperter udi statslig opgaveløsning har blandt andet kaldt flytningen af statslige arbejdspladser for et angreb på hovedstaden og rendyrket populisme.

Men flytningen og tilstedeværelsen af statslige arbejdspladser i hele Danmark er en rigtig god idé. Vi giver her fem konkrete eksempler:

1. Tilstedeværelse i hele Danmark: Staten er til for hele Danmark og har til opgave at betjene hele Danmark. Derfor er det også ganske naturligt, at de statslige arbejdspladser fysisk er til stede i hele landet.

2. Styrker erhvervslivet: Statslige styrelser, institutioner og virksomheder skal placeres i de områder af Danmark, hvor de passer til den erhvervsmæssige aktivitet i det private erhvervsliv. Det er – i langt de fleste tilfælde – ikke i hovedstaden. På den måde kan vi skabe klynger rundt i Danmark, hvor det offentlige og private får langt mere gavn af hinanden. Flytter vi samtidig flere uddannelser med, som passer til det regionale jobmarked, kan vi skabe erhvervsklynger i verdensklasse.

3. Jobrotation: Større nærhed mellem statsadministrationen, erhvervslivet og relevante uddannelser giver mulighed for flere jobskifter på tværs af offentlige og private enheder. Medarbejdere fra en styrelse eller en uddannelsesinstitution kan få ansættelse i en virksomhed og omvendt. Det øger indsigt og ekspertise på alle sider og giver mulighed for større forståelse, bedre videndeling og mere samarbejde mellem offentlige og private enheder – til gavn for innovationen, produktiviteten, udviklingen og medarbejdernes trivsel.

4. Økonomisk gevinst: Det er klart, at der vil være omkostninger på den korte bane, men på længere sigt vil flytningen af statslige arbejdspladser være en gevinst. Erfaringer fra vores nabolande og moderne forskning viser, at værdien for de områder, hvor arbejdspladserne er placeret, er stor. Samtidig vil flytningen af de statslige

---

⁷ Du kan få et overblik over, hvordan de statslige arbejdspladser fordelte sig pr. branche i Balance Danmarks analyse af statslige arbejdspladser fra 2018: balance-danmark.dk/wp-content/uploads/2019/05/Geografisk-fordeling-af-statslige-arbejdspladser.-Balance-Danmark.pdf

arbejdspladser automatisk føre til lavere omkostninger i form af lavere stedtillæg og husleje uden for hovedstaden.

5. Øger virksomhedernes konkurrenceevne: En bedre geografisk fordeling af statslige arbejdspladser vil skabe flere såkaldte ægtefællejobs i de områder, hvor det private erhvervsliv holder til, men hvor de offentlige arbejdspladser pga. centraliseringsreformer er forsvundet. Det er afgørende for virksomhederne uden for de store byer, der i stigende grad har vanskeligt ved at rekruttere kvalificeret arbejdskraft – og som vel at mærke står for langt størstedelen af Danmarks nettoeksport.

På den baggrund anbefaler Balance Danmark følgende:

Anbefaling 1: At den til enhver tid siddende regering fortsætter flytningen af statslige arbejdspladser fra hovedstadsområdet til resten af Danmark. Herunder særligt er opmærksom på at øge antallet af statslige arbejdspladser uden for de fire store byområder.

Anbefaling 2: At alle nye statslige arbejdspladser som udgangspunkt altid placeres uden for hovedstadsområdet. Herunder særligt er opmærksom på at stoppe den underliggende centralisering, som pumper statslige arbejdspladser ind i hovedstaden.

Anbefaling 3: At statslige arbejdspladser altid bør placeres dér, hvor de samlet set og langsigtet sikrer værdiskabelse for landet som helhed - både i forhold til økonomisk værdiskabelse og i forhold til at skabe lige muligheder for borgere i hele landet. På den baggrund bør statslige arbejdspladser placeres der:

- hvor de i størst muligt omfang understøtter eksisterende produktivitet, værdiskabelse, omkostningsbesparelser og vækst i de eksporterende eller importkonkurrerende erhverv.

- hvor en mere ligelig geografisk fordeling af statslige arbejdspladser kan være med til at styrke og fremme ny vækst og udvikling gennem balance og økonomisk bæredygtighed i alle dele af Danmark.

Anbefaling 4: At videregående uddannelser tænkes langt mere ind i snakken om geografisk placering af statslige arbejdspladser. Som Balance Danmark dokumenterede i en analyse i 2018⁸, har hovedstadsområdet og de resterende tre store byområder i Danmark fået tusindvis af nye statslige arbejdspladser inden for branchen 'Videregående uddannelsesinstitutioner' siden 2008. Balance Danmark anbefaler på den baggrund, at der både flyttes og oprettes nye uddannelser uden for de fire store byområder. Da det er dokumenteret, at størstedelen af de færdiguddannede bliver i de områder, hvor de har taget deres uddannelse, vil det sikre både flere arbejdspladser og studerende i hele Danmark. Som eksempel kan nævnes Sydsjælland, Sydvest- og Nordvestjylland, der lider under mangel på videregående uddannelser. I disse områder bør alle tre former⁹ for videregående uddannelser styrkes, ligesom man bør undersøge muligheden for at oprette et dedikeret universitet, der har hjemsted i hvert af de tre områder.

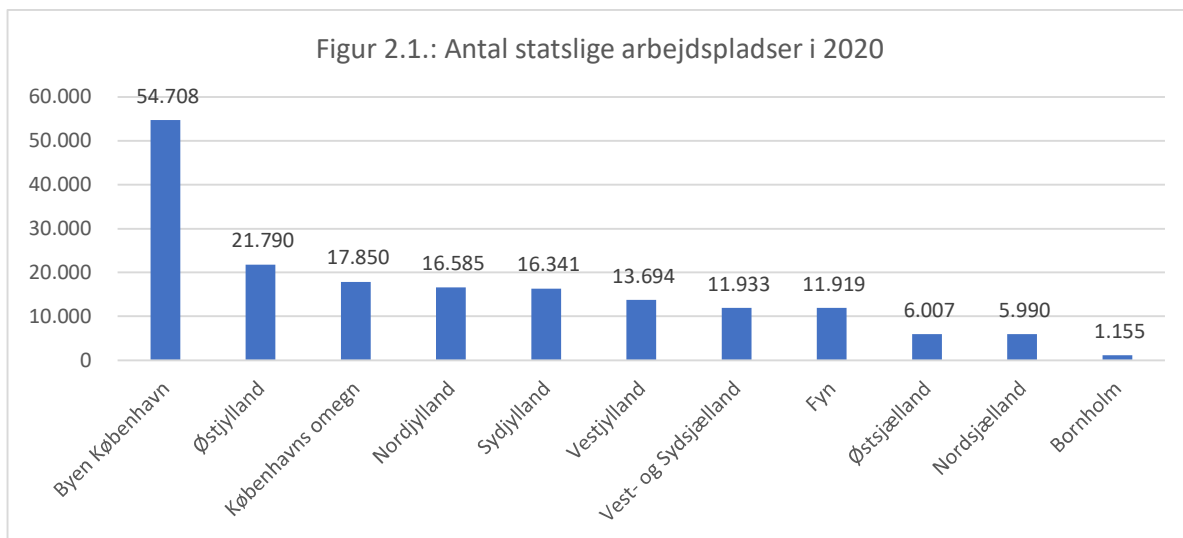
⁸ <http://balance-danmark.dk/wp-content/uploads/2019/05/Geografisk-fordeling-af-statslige-arbejdspladser.-Balance-Danmark.pdf>

⁹ Universiteter, erhvervsakademier og professionshøjskoler

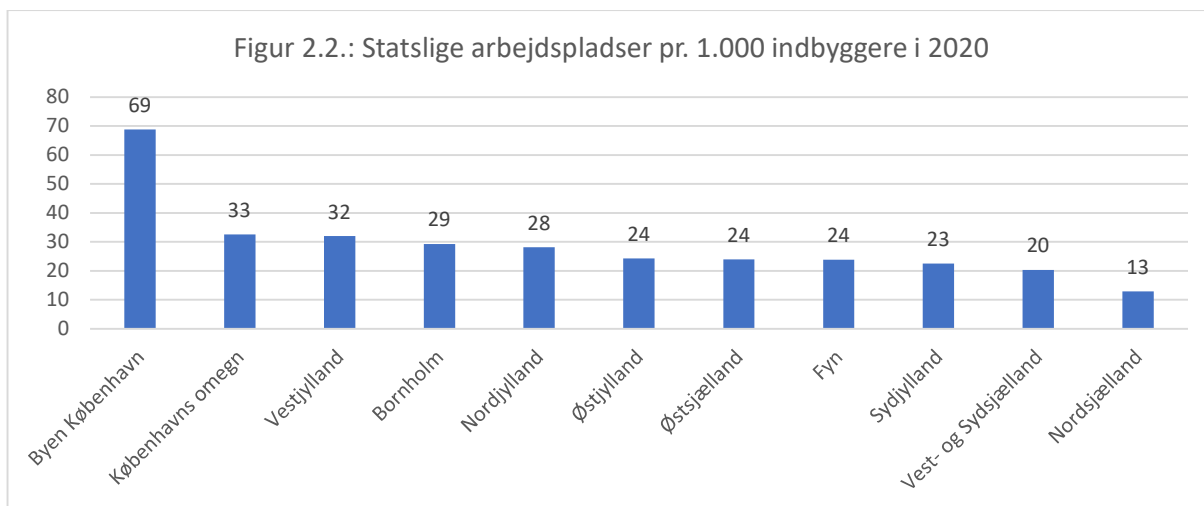
2. Geografisk fordeling af statslige arbejdspladser i 2020

I 2020 er der i alt registreret 177.972 statslige arbejdspladser i Danmark. Figur 2.1. nedenfor viser, hvordan disse arbejdspladser er fordelt mellem landets 11 landsdele. Figuren viser en særdeles skæv geografisk fordeling, hvor antallet af statslige arbejdspladser, der er placeret i Byen København, er over dobbelt så højt, som det er i landsdelen med anden flest statslige arbejdspladser, Østjylland.

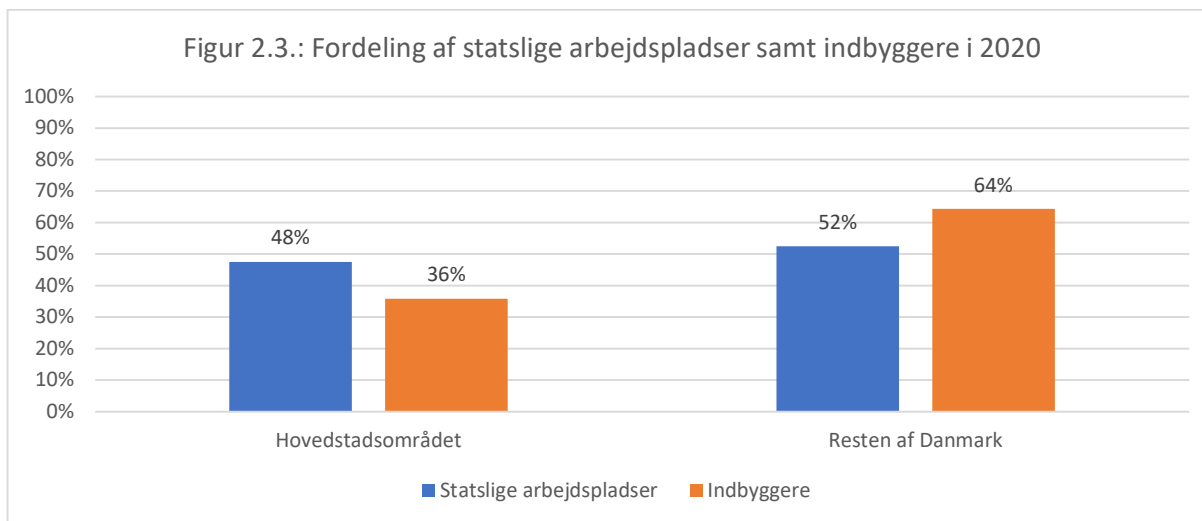
Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

De 54.708 statslige arbejdspladser placeret i Byen København udgør 31 pct. af alle statslige arbejdspladser i landet, hvilket er markant større end denne landsdels andel af indbyggere. Dette er afspejlet i figur 2.2. nedenfor, der viser antal statslige arbejdspladser pr. 1.000 indbyggere i landsdelene i 2020. Her ses den geografiske skævhed igen tydeligt, da der er over dobbelt så mange statslige arbejdspladser pr. indbygger i Byen København sammenlignet med landsdelen med næstflest statslige arbejdspladser pr. indbygger, Københavns Omegn.

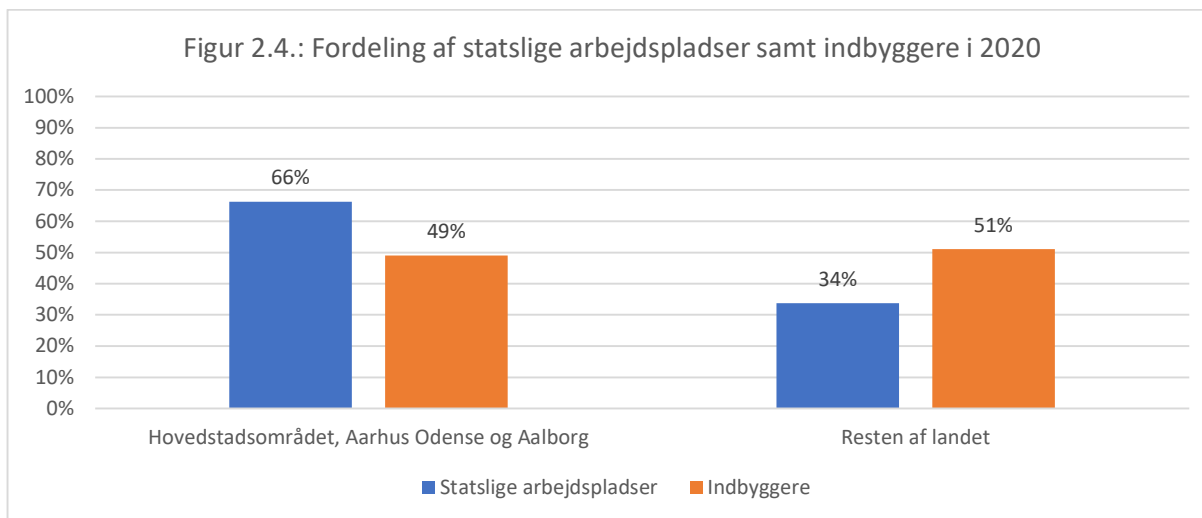
Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Den store koncentration af statslige arbejdspladser i og omkring København er understreget af figur 2.3. nedenfor, der viser fordelingen af samtlige statslige arbejdspladser mellem hovedstadsområdet¹⁰ og resten af landet. Her ses det, at stort set halvdelen af alle statslige arbejdspladser er placeret i hovedstadsområdet, hvor 36 pct. af landets indbyggere bor. I resten af landet, hvor 64 pct. af landets indbyggere bor, er 52 pct. af de statslige arbejdspladser placeret.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Hvis man samler områderne for landets fire største byer, hovedstadsområdet og Aarhus, Odense og Aalborg, under ét, er hele 66 pct. af landets statslige arbejdspladser placeret her, hvor 49 pct. af landets indbyggere bor. Resten af landet har omvendt en mindre andel statslige arbejdspladser (34 pct.) end andel indbyggere (51 pct.) (se figur 2.4. nedenfor).

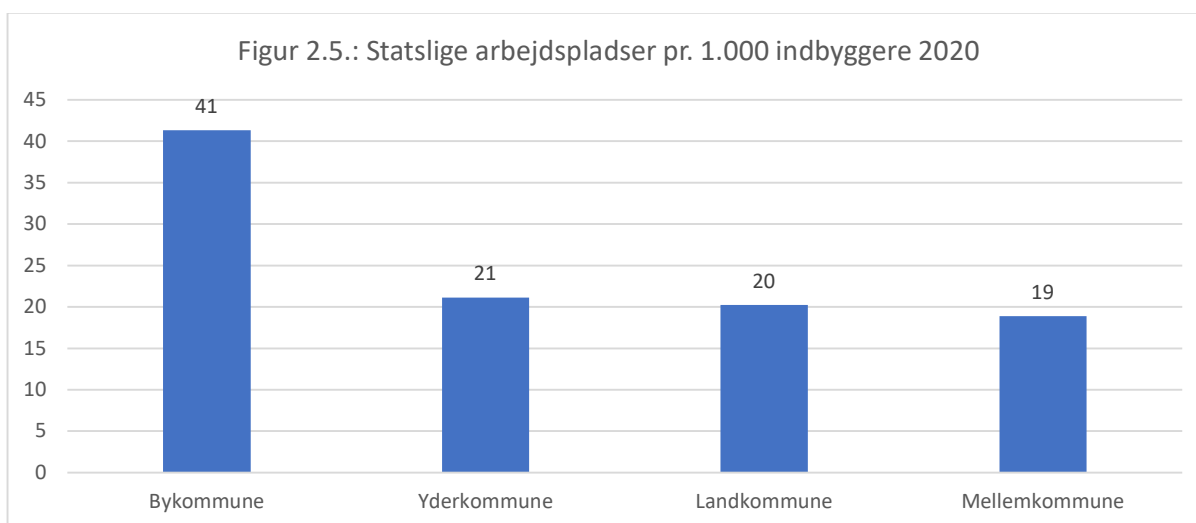

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

¹⁰ 'Hovedstadsområdet' er betegnelsen for de 34 hovedstadskommuner, dvs. alle kommuner i Region Hovedstaden (minus Bornholm) + Roskilde, Lejre, Greve, Solrød, Køge og Stevns kommuner.

Nedenfor vises den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser mellem landets kommunetyper. Da kommunetyperne er defineret ud fra landdistriktsgrad, fra by-, mellem-, land- til yderkommuner, afspejler denne opgørelse i høj grad geografiske forskelle mellem land og by¹¹.

Figur 2.5. nedenfor viser, at der er en generel tendens til, at de statslige arbejdspladser i højere grad placeres i bykommuner frem for de resterende kommunetyper, der har en højere landdistriktsgrad. Konkret er der ca. dobbelt så mange statslige arbejdspladser i bykommuner, end der er i både mellem-, land- og yderkommunerne i 2020.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Ser man på den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser isoleret set for 2020, er arbejdspladserne altså stærkt overrepræsenteret i området i og omkring København. Det gælder i absolutte antal arbejdspladser så vel som i arbejdspladser relativt til indbyggere.

Foruden København er der ydermere en tendens til, at de statslige arbejdspladser er placeret i bykommuner frem for kommunetyperne med højere landdistriktsgrad.

¹¹ Læs mere om definitionen af kommunetyperne her: <https://www.livogland.dk/files/dokumenter/publikationer/rapport-kommunetyper.pdf>

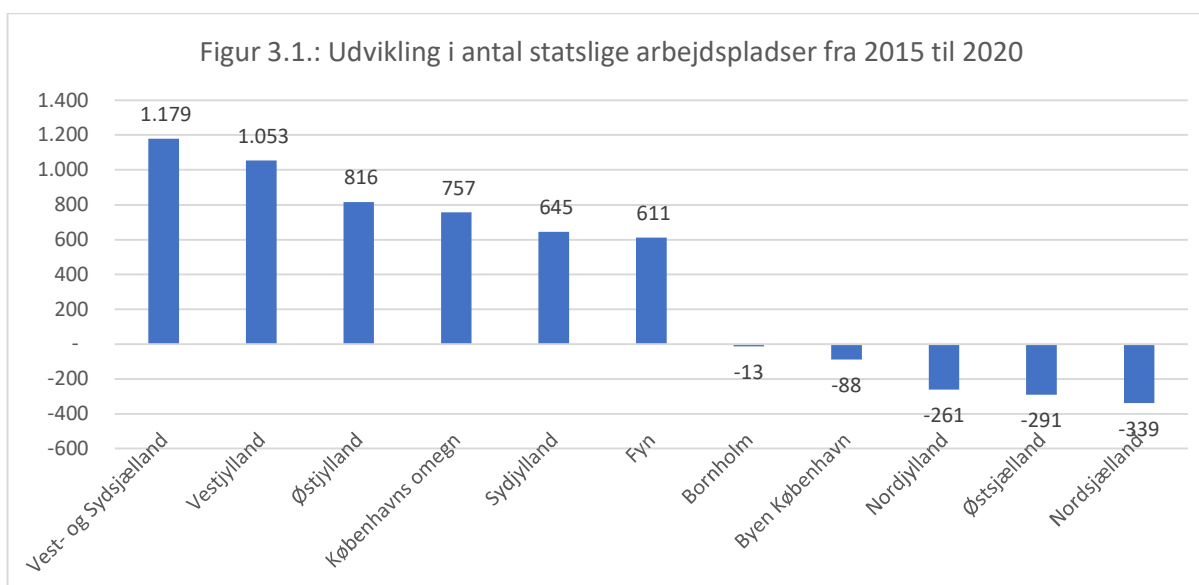
3. Udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser 2015-2020

I dette afsnit ser vi på udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020. Denne periode dækker de fem år, hvor langt størstedelen af de i alt 7.900 flytninger/etableringer under Bedre Balance I og II skulle være gennemført ifølge implementeringsplanen¹². Af disse 7.900 statslige arbejdspladser, som Bedre Balance I og II dækker over, har Balance Danmark jf. indledningen beregnet, at ca. 5.000 heraf er deciderede flytninger fra hovedstaden, som er overstået i 2020, mens ca. 1.700 er blevet etableret som nye arbejdspladser uden for hovedstaden. Dermed mangler endnu ca. 1.200 statslige arbejdspladser enten at blive flyttet fra hovedstaden eller blive etableret som nye arbejdspladser uden for hovedstaden i 2020. Disse forventes at blive flyttet eller etableret i 2021¹³.

Foruden disse få forsinkelser dækker nedenstående analyse altså stort set hele implementeringsperioden for Bedre Balance I og II. Resultaterne fra dette afsnit viser derfor, hvilken effekt flytningen af statslige arbejdspladser har haft for den reelle geografiske fordeling af statslige arbejdspladser i Danmark i 2020.

Samtidig med implementeringen af Bedre Balance I og II er antallet af statslige arbejdspladser i Danmark i alt steget med 4.069 årsværk fra 2015 til 2020.

Figur 3.1. nedenfor viser, hvilke landsdele der enten har oplevet en vækst eller har mistet statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

¹² Finansministeriet (2019): "Fakta-ark. Status på Bedre Balance I og II".

¹³ Finansministeriet (2019): "Fakta-ark. Status på Bedre Balance I og II".

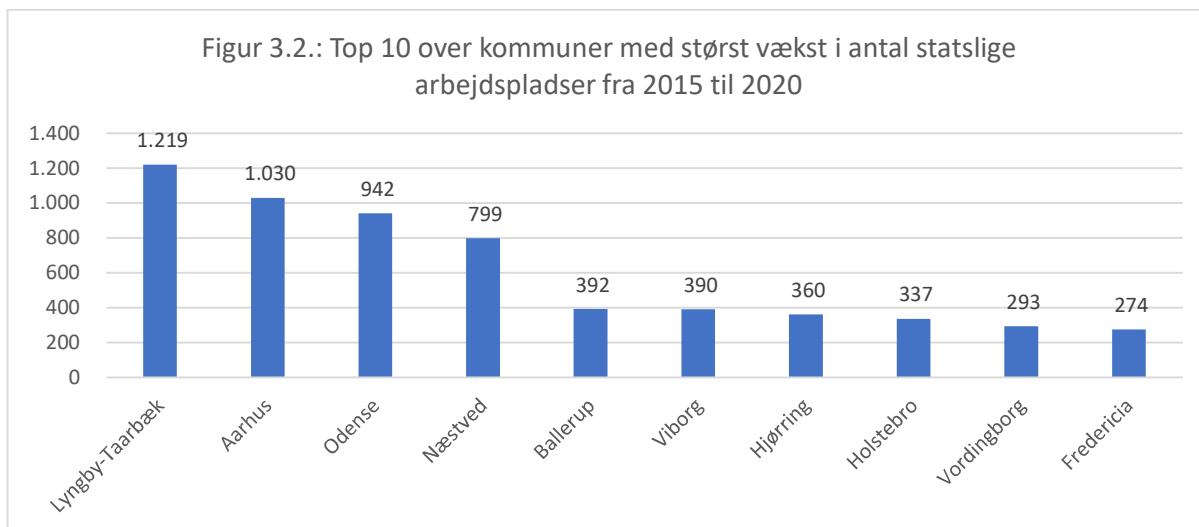
Som ovenstående figur viser, er der i både Vest- og Sydsjælland samt Vestjylland etableret over 1.000 flere statslige arbejdspladser i perioden. De to cases er klare indikationer på, at udflytningspolitikker som Bedre Balance I og II har betydet en vækst i antallet af statslige arbejdspladser i de nævnte områder.

Til gengæld viser figur 3.1. tydeligt, at der er sket en underliggende centralisering sideløbende med flytningerne.

Ser man samlet på København og dennes omegn – ved at lægge landsdelene Byen København og Københavns Omegn sammen – har dette område i og omkring København fået tilført 669 flere statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020. Det er altså resultatet af den periode, hvor området ifm. Bedre Balance I og II har mistet ca. 5.000 statslige arbejdspladser, som er flyttet til resten af landet.

Så på trods af flytningen af ca. 5.000 statslige arbejdspladser fra hovedstaden til resten af Danmark mellem 2015 og 2020 ender området med et plus i perioden på 669 statslige arbejdspladser – flere, end der er etableret i både Sydjylland og på Fyn. Samtidig er det værd at bemærke, at landsdelene Nordjylland, Østsjælland og Nordsjælland fra 2015 til 2020 har mistet statslige arbejdspladser.

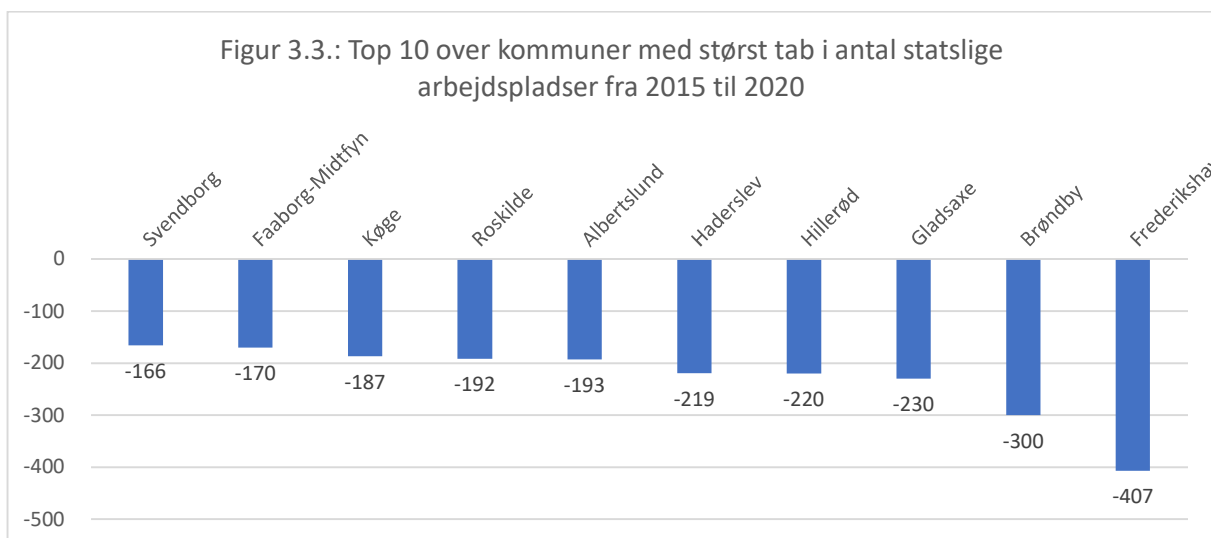
I figur 3.2. nedenfor ses de ti kommuner, der har oplevet den største vækst i antal statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Lyngby-Taarbæk, Aarhus og Odense Kommune – dvs. en kommune fra hovedstadsområder samt kommunerne for landets næst- og tredjestørste byer – er de tre kommuner, der har fået tilført flest nye statslige arbejdspladser i perioden. Samtidig har kommuner som Næstved, Ballerup, Viborg, Hjørring, Holstebro, Vordingborg og Fredericia også oplevet en om end mindre stigning i antal statslige arbejdspladser.

Figur 3.3. nedenfor viser de ti kommuner, der har oplevet det største tab i antal statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

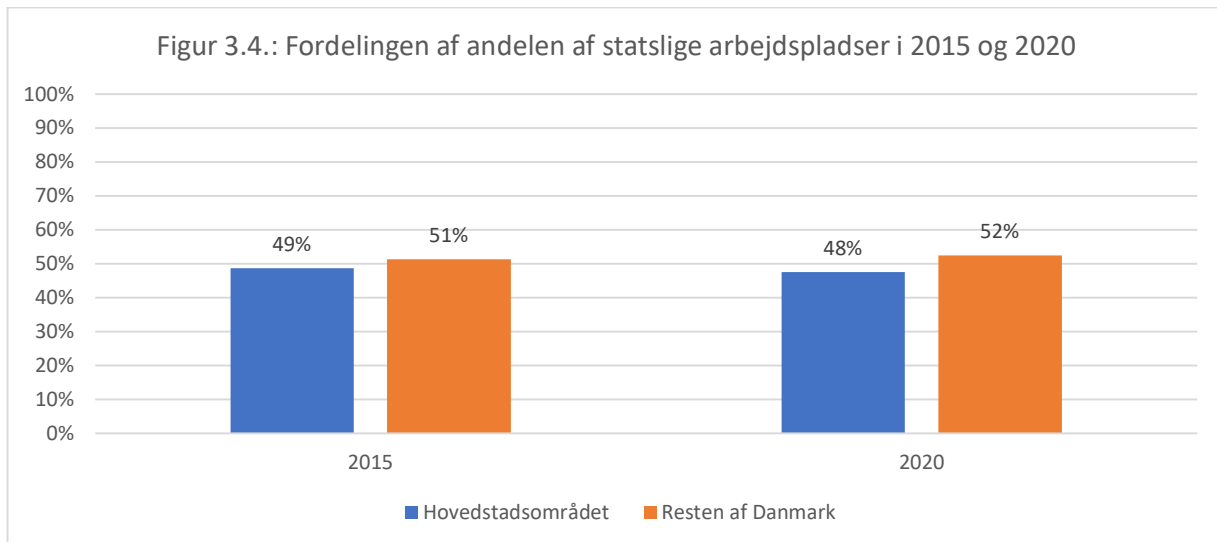
I lyset af den store flytning af statslige arbejdspladser i perioden fra 2015 til 2020 er det stærkt overraskende, at Københavns Kommune ikke er at finde på denne liste. Dette kan kun ses som udtryk for, at der i perioden har været en stærk underliggende centralisering, der har så godt som neutraliseret effekten af flytningerne for Københavns vedkommende.

Til gengæld har Frederikshavn Kommune med 407 færre statslige arbejdspladser oplevet det største fald over perioden, ligesom Haderslev Kommune også har oplevet et markant fald med 219 arbejdspladser. De fynske kommuner, Faaborg-Midtfyn og Svendborg, har ligeledes mistet statslige arbejdspladser i perioden, henholdsvis 170 og 166. De øvrige kommuner, der har mistet flest statslige arbejdspladser, er kommuner fra hovedstadsområdet.

Samlet set viser de to top ti-lister, at både hovedstadsområdet og resten af landet har områder, der har oplevet en vækst og et tab i antal statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020.

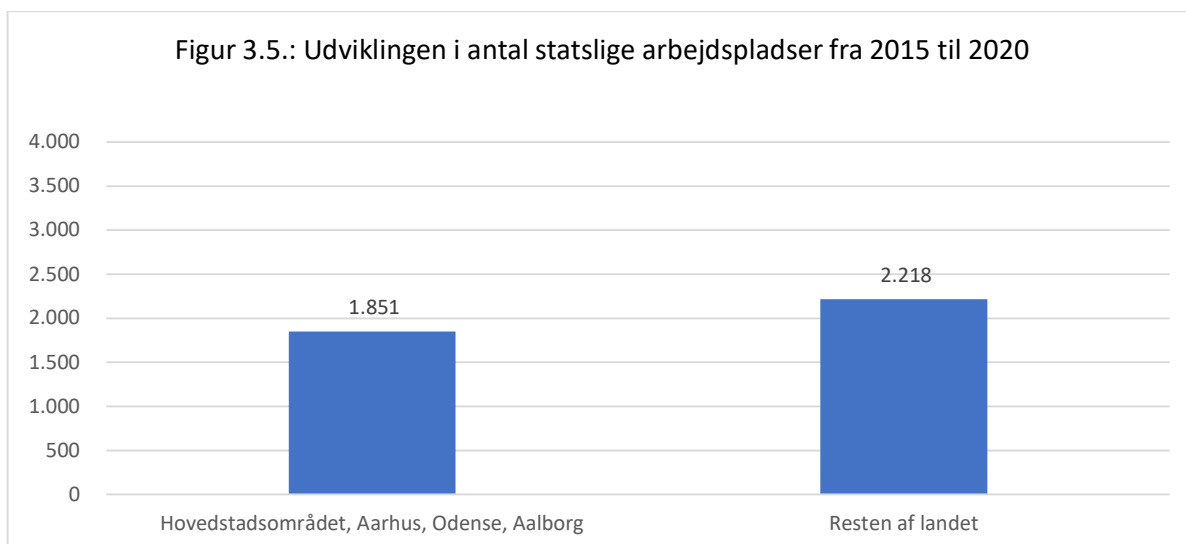
Men her efter danmarkshistoriens største flytning af statslige arbejdspladser, hvordan står det så til med balancen mellem hovedstadsområdet på den ene side og resten af landet på den anden side? Med andre ord hvad har effekten af Bedre Balance I og II været indtil videre ift. den geografiske fordeling?

Baseret på figur 3.4. nedenfor er svaret, at effekten har været ét procentpoint. Det er det, den geografiske fordeling af andelen af statslige arbejdspladser har rykket sig mellem hovedstadsområdet og resten af landet fra 2015 til 2020.

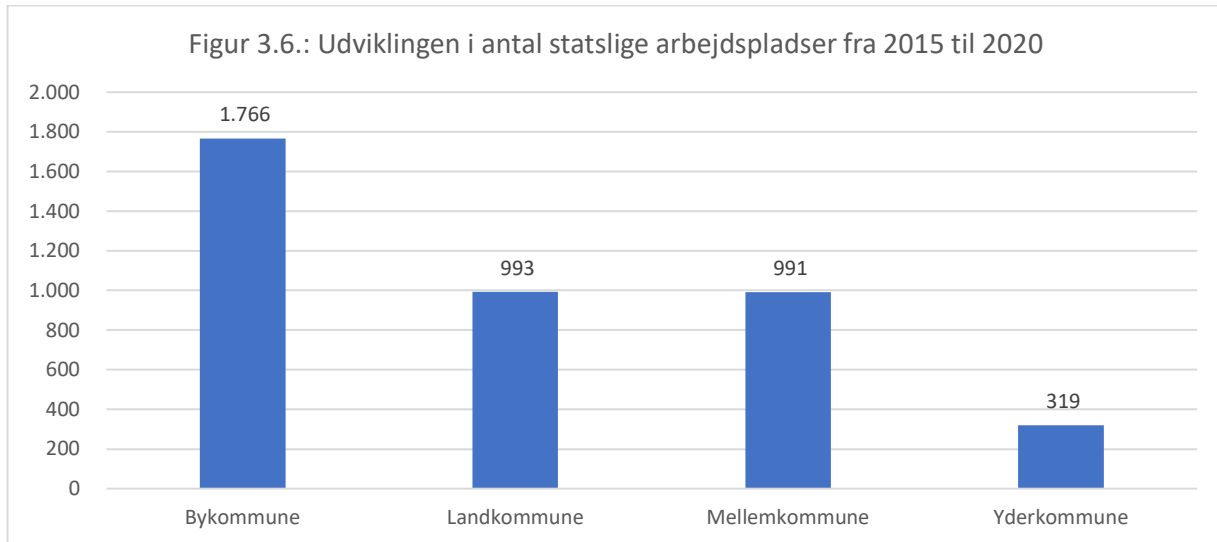
Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

I figur 3.5. nedenfor er udviklingen i antal statslige arbejdspladser vist for områderne for landets fire største byer samt resten af landet. Her ses det, at de to områder stort set har oplevet lige stor tilvækst med 1.851 ekstra arbejdspladser i områderne for de fire største byer og 2.218 ekstra arbejdspladser i resten af landet.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Nedenfor vises udviklingen i antal statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020 i landets kommunetyper (se figur 3.6.). Da kommunetyperne er defineret ud fra landdistriktsgrad, afspejler denne opgørelse i høj grad geografiske forskelle mellem land og by. I perioden er der kommet flere statslige arbejdspladser i alle fire kommunetyper. Der er dog kommet klart flest i bykommunerne og klart færrest i yderkommunerne. Forskellen mellem land og by er derfor blevet større fra 2015 til 2020.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Ser man på udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020, er den overordnede fortælling, at balancen mellem hovedstaden og resten af landet er stort set uændret, mens balancen mellem by og land er blevet mere skæv.

Det er umiddelbart ikke et imponerende resultat af en historisk stor flytteøvelse. Her er det imidlertid afgørende at påpege, at tallene i denne analyse ikke viser den isolerede effekt af flytningerne på den geografiske balance, men derimod den samlede effekt af alle etableringer, nedlægninger og flytninger af statslige arbejdspladser over perioden.

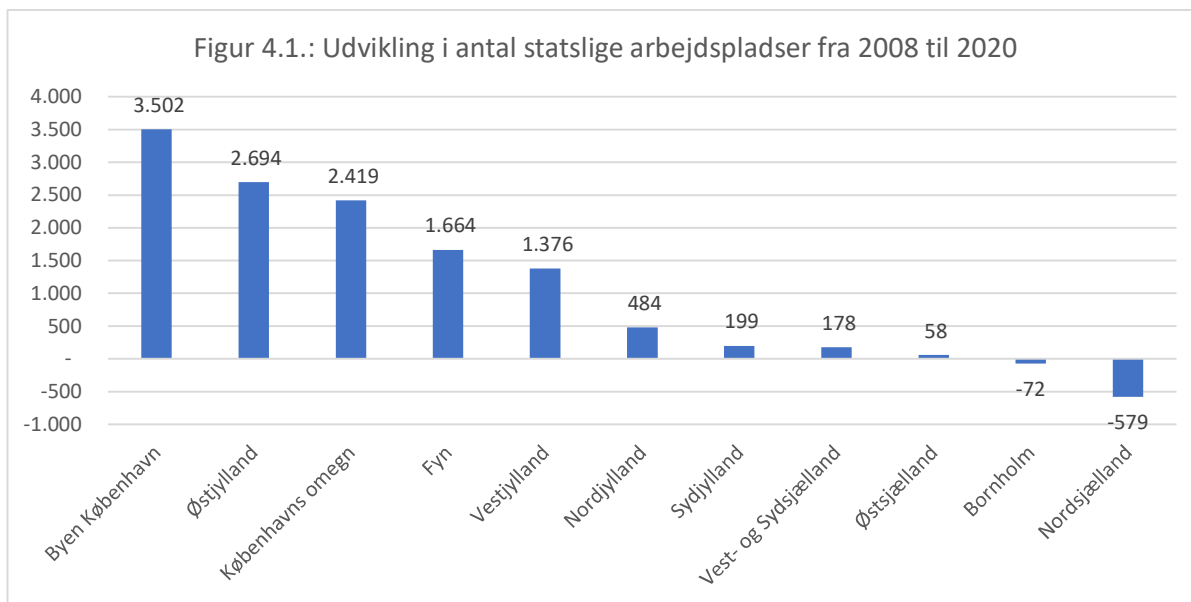
Som flere af graferne i denne analyse indikerer, har flytningerne reelt været til stor gavn for flere områder uden for hovedstaden. Samtidig viser resultaterne imidlertid også, at der har fundet en underliggende centralisering af statslige arbejdspladser sted, som konstant er til fordel for hovedstaden. Resultatet af disse to modsatrettede effekter er derfor, at den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser er stort set uændret, og at balancen mellem hovedstaden og resten af landet fortsat er stort set 50/50.

4. Udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser 2008-2020

I dette afsnit ser vi på udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020. Efter strukturreformens effekt fra 2007 er tallene fra 2008 de første opgjorte tal for den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser, og denne analyse har derfor det længst mulige historiske sigte. Foruden perioden med flytning af statslige arbejdspladser fra 2015 til 2020, hvor altså ca. 5.000 arbejdspladser blev flyttet fra hovedstaden til resten af Danmark, dækker denne periode således også de syv år op til flytningerne, hvor der ikke var det her eksplicitte fokus på den geografisk fordeling af arbejdspladserne. Derfor giver resultaterne bl.a. en indikation af, hvordan udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser forløber, hvis der ikke er et eksplicit fokus på, at der skal sikres geografisk balance.

Fra 2008 til 2020 er antallet af statslige arbejdspladser i Danmark steget med 11.923. Figur 4.1. nedenfor viser, hvordan disse arbejdspladser har fordelt sig mellem landsdelene, samt hvilke landsdele der har mistet arbejdspladser i perioden.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

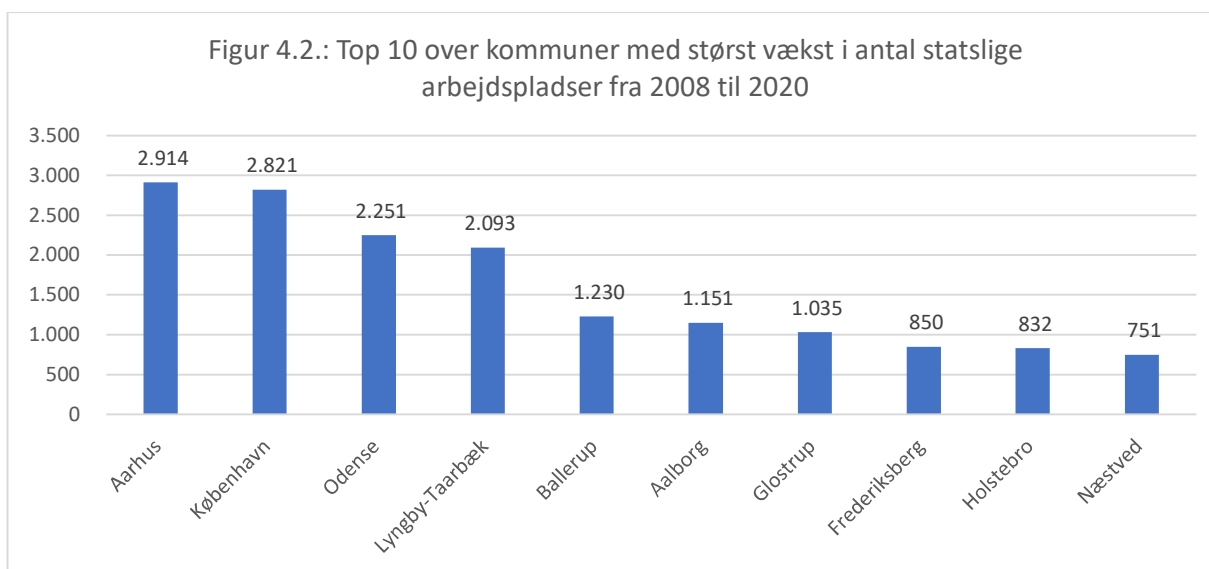
Hovedstadsområdet har fået tilført klart flest statslige arbejdspladser i perioden. Konkret har Byen København oplevet den største vækst i antal arbejdspladser på 3.502, mens Københavns Omegn har oplevet den tredjestørste vækst med 2.419 flere arbejdspladser. Østjylland, hvor landets andenstørste by, Aarhus, ligger, har ligeledes oplevet en stor vækst på 2.694, ligesom Fyn, hvor landets tredjestørste by, Odense, ligger, har oplevet en stor vækst på 1.664 statslige arbejdspladser.

Vestjylland har også oplevet en markant vækst med 1.376 flere statslige arbejdspladser i 2020 sammenlignet med 2008. Som tidligere afsnit viste, kan stort set hele denne stigning imidlertid tilskrives perioden fra 2015 til

2020, hvor flytningerne fandt sted. Nordjylland, Syddjyland, Vest- og Sydsjælland samt Østsjælland har alle oplevet en meget beskeden vækst i antal statslige arbejdspladser i perioden, mens Bornholm og Nordsjælland har oplevet tab.

Den overordnede tendens i udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020 er altså, at der er sket en centralisering i og omkring København samt omkring de områder, hvor de større byer er placeret.

Denne tendens er underbygget af resultaterne i figur 4.2. nedenfor, der viser de ti kommuner med den største vækst i antal statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020.

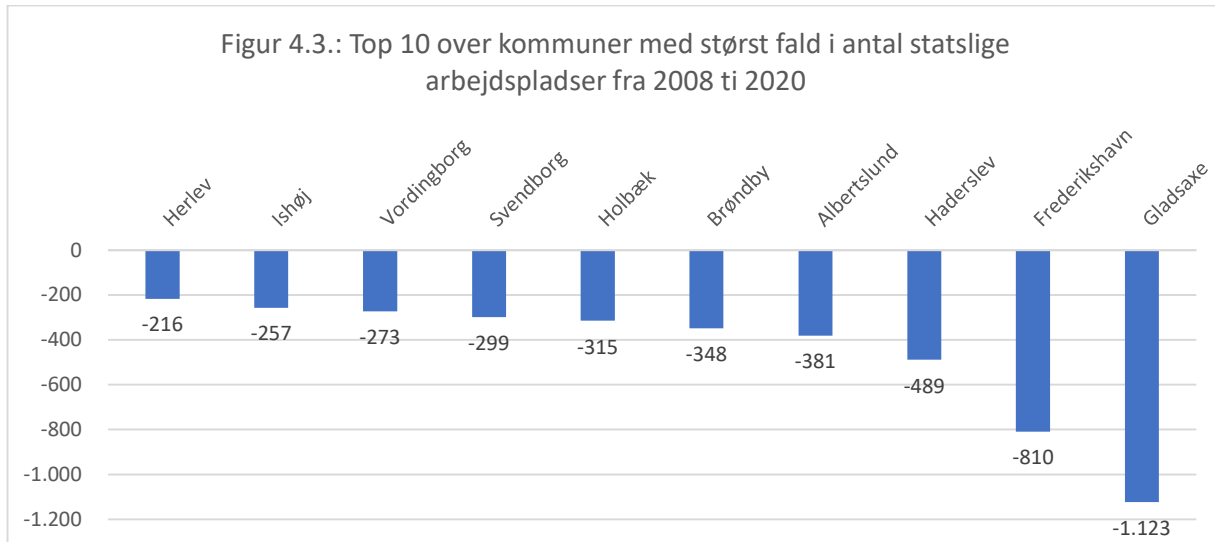

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

De otte kommuner, der har oplevet den største vækst i antal statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020, er alle enten kommunerne for landets fire største byer, København, Aarhus, Odense og Aalborg, eller kommuner fra hovedstadsområdet. Landets tre største byer, København, Aarhus og Odense, er også de kommuner, der har fået flest nye statslige arbejdspladser i perioden.

Af kommuner uden for de fire store byområder er det kun Holstebro og Næstved, der figurerer på listen over de ti kommuner med størst vækst i antal statslige arbejdspladser.

Figur 4.3. nedenfor viser den modsatte top ti over kommuner med størst fald i antal statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020.

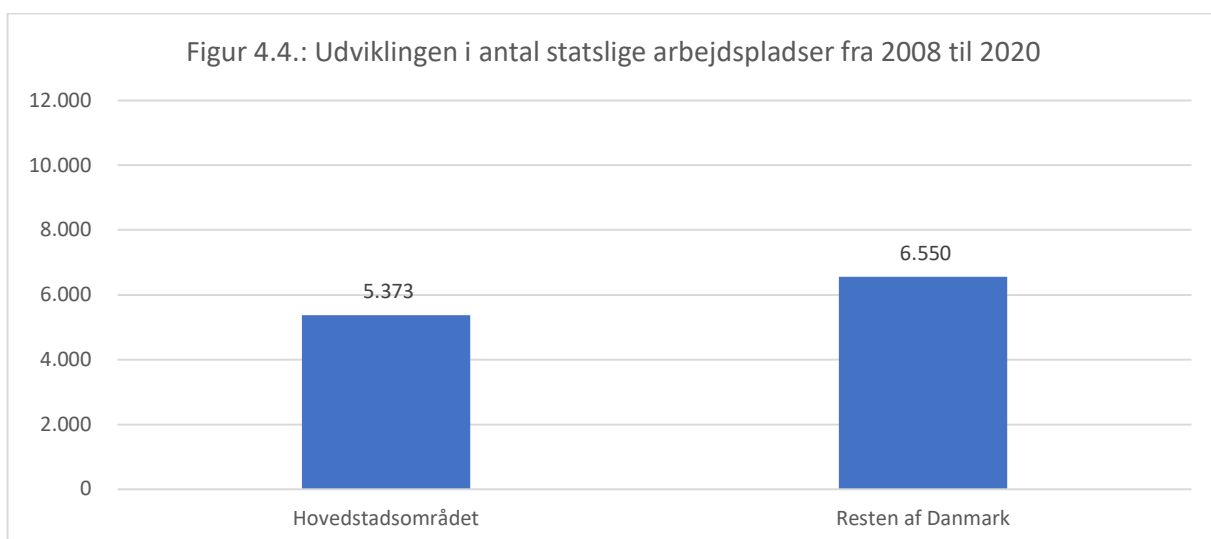

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

På denne top ti figurerer en blanding af kommuner i hovedstadsområdet og kommuner i yderområderne. Mens det altså primært er de fire største byer og især København, der har oplevet de største stigninger i antal statslige arbejdspladser, er billedet blandt de kommuner, der har mistet flest statslige arbejdspladser over samme periode, noget mere geografisk spredt.

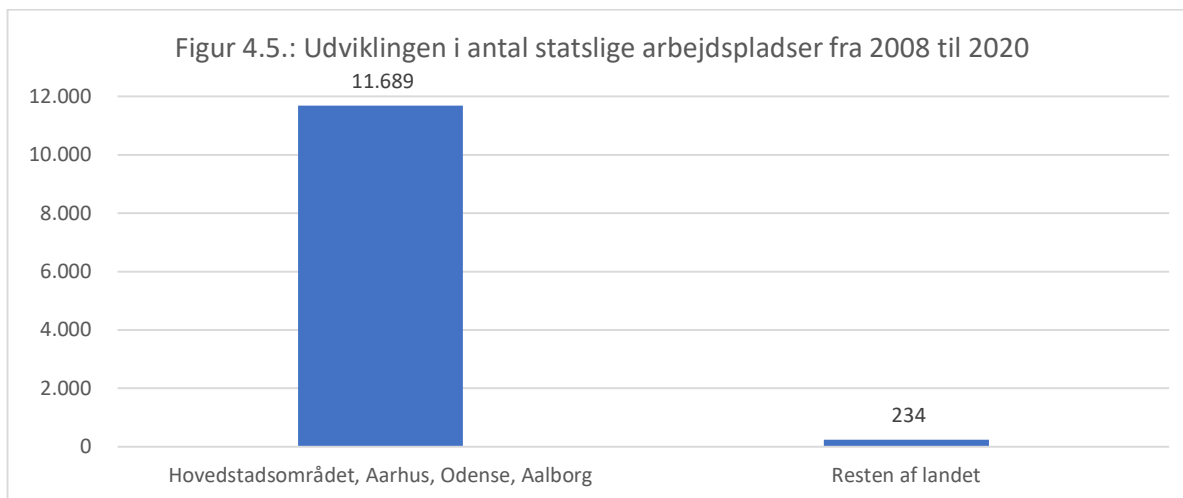
Nedenfor ser vi nærmere på fordelingen mellem hovedstadsområdet, de fire største byer og resten af landet.

I figur 4.4. ses først udviklingen i antal statslige arbejdspladser i hovedstadsområdet og resten af landet fra 2008 til 2020. Hovedstadsområdet har fået i alt 5.373 flere statslige arbejdspladser i denne periode – blot knap 1.000 færre, end hvad hele resten af landet har fået tilført af statslige arbejdspladser. Vel at mærke samtidig med danmarkshistoriens største samlede flytning af statslige arbejdspladser fra hovedstaden.

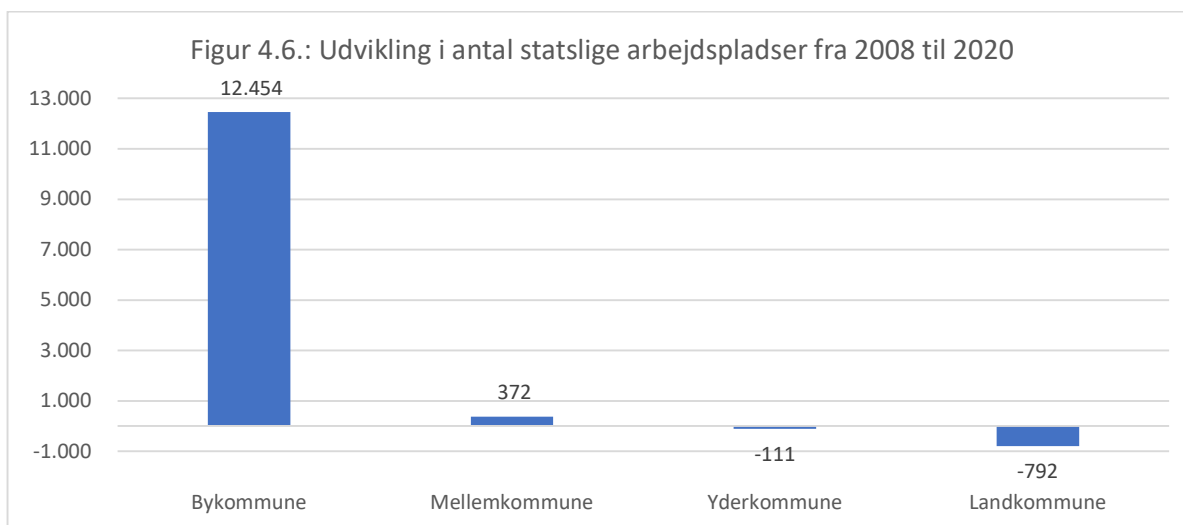
Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Samler man områderne for landets fire største byer under ét og sammenligner med resten af landet, har der været en ekstremt skæv udvikling i den geografiske fordeling af de i perioden tilførte statslige arbejdspladser (se figur 4.5.). Mens de fire store byområder har fået tilført 11.689 statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020, har resten af landet i samme periode blot oplevet en stigning på små 234 statslige arbejdspladser.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Den geografisk balance mellem de fire største byer og resten af landet er altså blevet markant mere skæv fra 2008 til 2020. Samme tendens gør sig gældende generelt mellem land og by. Dette ses i figur 4.6. nedenfor, der viser udviklingen i antal statslige arbejdspladser i kommunetyperne fra 2008 til 2020.

Kilde: Egne beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Som figuren viser, er det stort set kun bykommunerne, der har oplevet en samlet stigning i antal statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020. Bykommunerne har tilmed oplevet en større stigning end den, der er fundet sted på landsplan med hele 12.454 yderligere statslige arbejdspladser i 2020 end i 2008. Dette lader sig gøre, fordi landkommunerne og yderkommunerne har oplevet et samlet fald over perioden med henholdsvis 792 og 111 færre statslige arbejdspladser i 2020 end i 2008. Mellekommunerne har over samme periode blot oplevet en stigning på 372 statslige arbejdspladser.

Ser man på udviklingen i den geografiske fordeling af statslige arbejdspladser fra 2008 til 2020, er den overordnede fortælling, at balancen mellem hovedstadsområdet og resten af landet er stort set uændret, mens balancen mellem by og land er blevet mere skæv.

Bilag

Bilag 1: Antal statslige arbejdspladser i kommunerne i 2008, 2015 og 2020 samt udviklingen fra 2008 og 2015 til 2020

Kommune	Statslige arbejdspladser 2008	Statslige arbejdspladser 2015	Statslige arbejdspladser 2020	Udvikling 2015-2020	Udvikling 2008-2020
Albertslund	1.395	1.207	1.014	-193	-381
Allerød	1.511	1.617	1.609	-8	98
Assens	292	265	200	-65	-92
Ballerup	2.272	3.110	3.502	392	1.230
Billund	564	431	410	-21	-154
Bornholm	1.227	1.168	1.155	-13	-72
Brøndby	808	760	460	-300	-348
Brønderslev	227	224	250	26	23
Dragør	98	114	116	2	18
Egedal	132	158	139	-19	7
Esbjerg	2.895	2.812	2.929	117	34
Fanø	29	22	19	-3	-10
Favrskov	556	499	503	4	-53
Faxe	279	228	206	-22	-73
Fredensborg	376	349	333	-16	-43
Fredericia	1.650	1.379	1.653	274	3
Frederiksberg	4.694	5.681	5.544	-137	850
Frederikshavn	2.724	2.321	1.914	-407	-810
Frederikssund	387	413	292	-121	-95
Furesø	207	86	57	-29	-150
Faaborg-Midtfyn	616	658	488	-170	-128
Gentofte	790	824	664	-160	-126
Gladsaxe	2.473	1.580	1.350	-230	-1.123
Glostrup	296	1.367	1.331	-36	1.035
Greve	342	376	484	108	142
Gribskov	291	237	240	3	-51
Guldborgsund	1.203	1.139	1.260	121	57
Haderslev	2.630	2.360	2.141	-219	-489
Halsnæs	149	122	237	115	88
Hedensted	297	257	152	-105	-145
Helsingør	1.087	1.104	1.120	16	33
Herlev	461	283	245	-38	-216
Herning	1.881	1.963	1.945	-18	64
Hillerød	1.243	1.348	1.128	-220	-115
Hjørring	1.849	1.713	2.073	360	224
Holbæk	1.266	1.041	951	-90	-315
Holstebro	1.945	2.440	2.777	337	832
Horsens	2.036	2.154	2.187	33	151
Hvidovre	1.059	1.064	1.173	109	114

Høje-Taastrup	1.032	1.278	1.390	112	358
Hørsholm	305	196	158	-38	-147
Ikast-Brande	488	463	533	70	45
Ishøj	410	227	153	-74	-257
Jammerbugt	278	293	257	-36	-21
Kalundborg	402	382	388	6	-14
Kerteminde	112	72	46	-26	-66
Kolding	1.578	1.911	2.022	111	444
København	45.602	48.527	48.423	-104	2.821
Køge	799	887	700	-187	-99
Langeland	130	54	34	-20	-96
Lejre	121	116	116	-	-5
Lemvig	427	339	341	2	-86
Lolland	730	491	544	53	-186
Lyngby-Taarbæk	4.063	4.937	6.156	1.219	2.093
Læsø	12	9	8	-1	-4
Mariagerfjord	535	620	557	-63	22
Middelfart	489	471	660	189	171
Morsø	236	229	220	-9	-16
Norddjurs	692	600	609	9	-83
Nordfyns	165	183	169	-14	4
Nyborg	572	530	489	-41	-83
Næstved	1.610	1.562	2.361	799	751
Odder	178	161	117	-44	-61
Odense	6.603	7.912	8.854	942	2.251
Odsherred	263	354	434	80	171
Randers	1.591	1.532	1.618	86	27
Rebild	183	183	168	-15	-15
Ringkøbing-Skjern	1.165	896	1.129	233	-36
Ringsted	757	959	901	-58	144
Roskilde	4.573	4.783	4.591	-192	18
Rudersdal	881	699	677	-22	-204
Rødovre	270	275	277	2	7
Samsø	23	18	17	-1	-6
Silkeborg	1.156	1.252	1.126	-126	-30
Skanderborg	619	593	557	-36	-62
Skive	1.435	1.926	1.912	-14	477
Slagelse	3.664	3.478	3.627	149	-37
Solrød	114	136	116	-20	2
Sorø	332	432	312	-120	-20
Stevns	66	71	39	-32	-27
Struer	348	276	329	53	-19
Svendborg	1.214	1.081	915	-166	-299
Syddjurs	256	332	298	-34	42

Sønderborg	1.522	1.228	1.405	177	-117
Thisted	924	882	910	28	-14
Tønder	745	706	706	-	-39
Tårnby	812	474	625	151	-187
Vallensbæk	102	181	135	-46	33
Varde	1.473	1.563	1.596	33	123
Vejen	282	291	405	114	123
Vejele	1.550	1.831	1.674	-157	124
Vesthimmerlands	449	409	393	-16	-56
Viborg	4.629	4.338	4.728	390	99
Vordingborg	1.183	617	910	293	-273
Ærø	62	82	64	-18	2
Aabenraa	1.224	1.162	1.381	219	157
Aalborg	8.684	9.963	9.835	-128	1.151
Aarhus	11.692	13.576	14.606	1.030	2.914
I alt	166.049	173.903	177.972	4.069	11.923